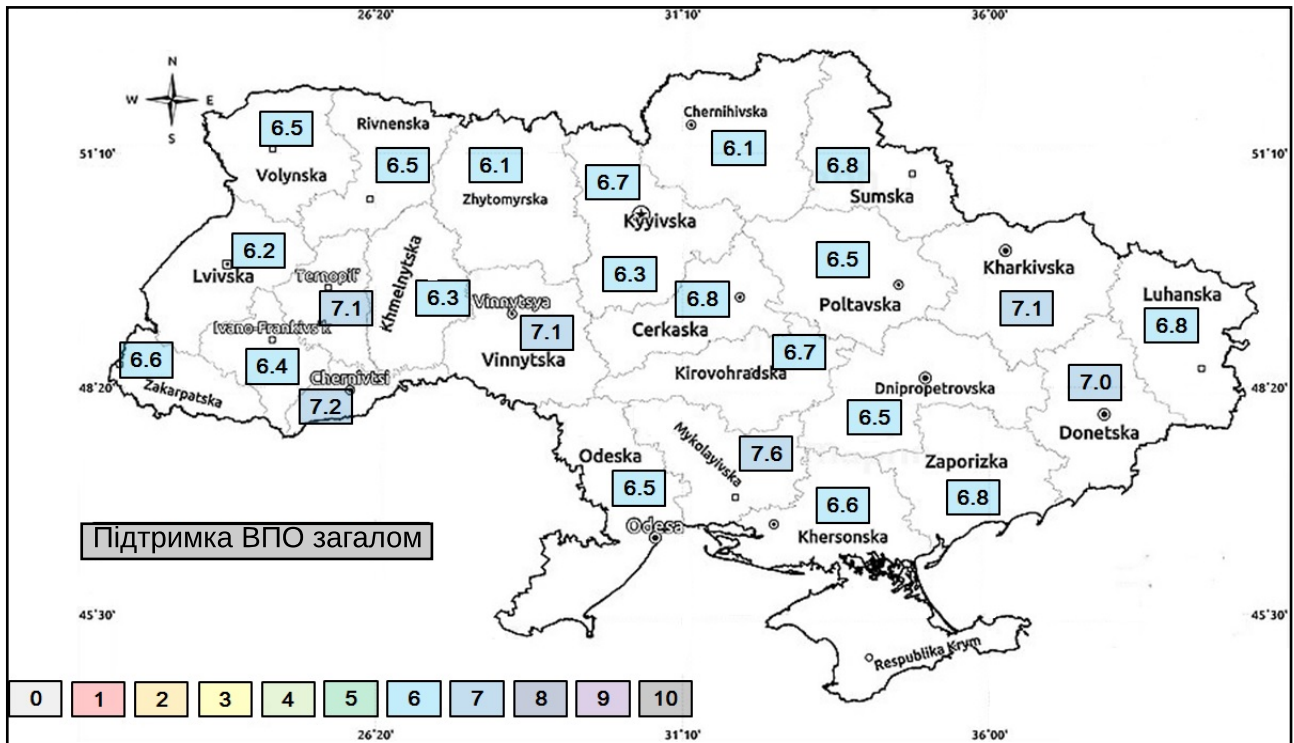

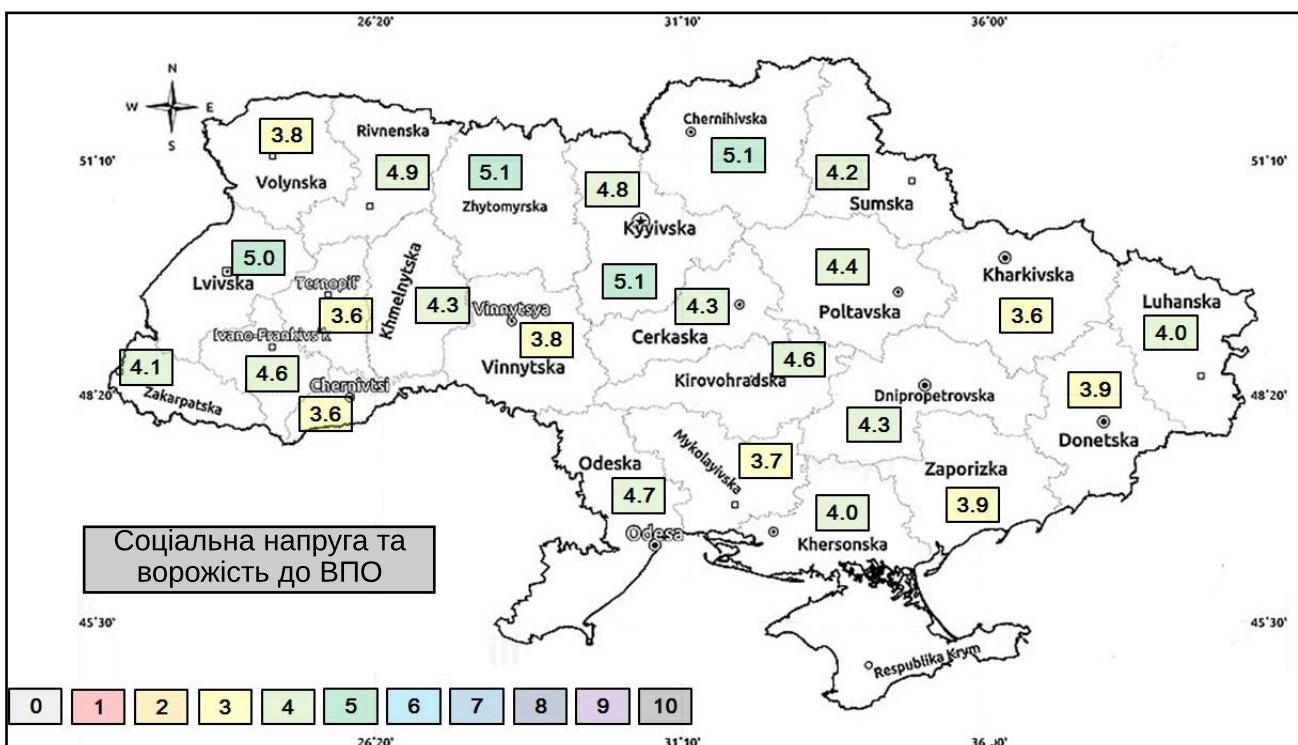
Індекс соціальної згуртованості та примирення (SCORE)

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА ЩОДО ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ (ВПО)

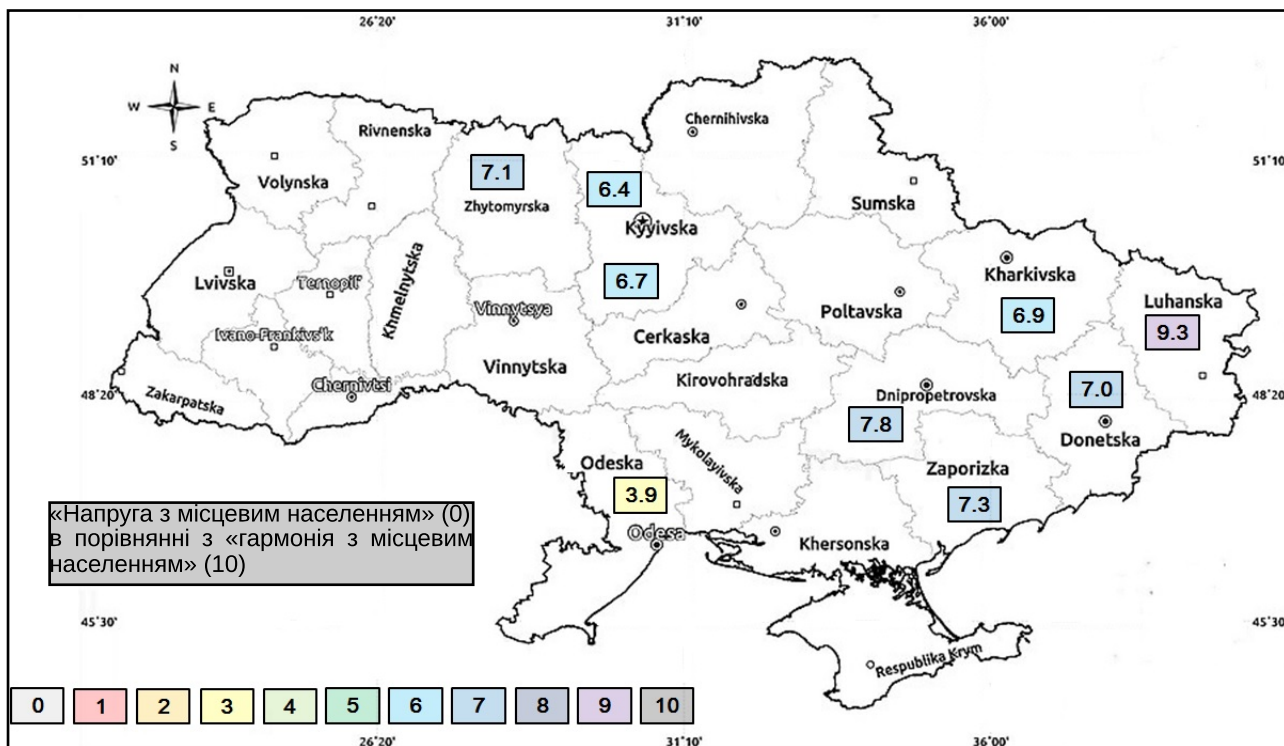
В результаті конфлікту в Криму та на Донбасі багато людей в Україні були змушені покинути свої домівки та переїхати до інших місць на територіях, що контролюються урядом. Результати застосування Індексу SCORE демонструють, що українці здебільшого погоджуються, що внутрішньо переміщеним особам (ВПО) потрібно надавати підтримку.

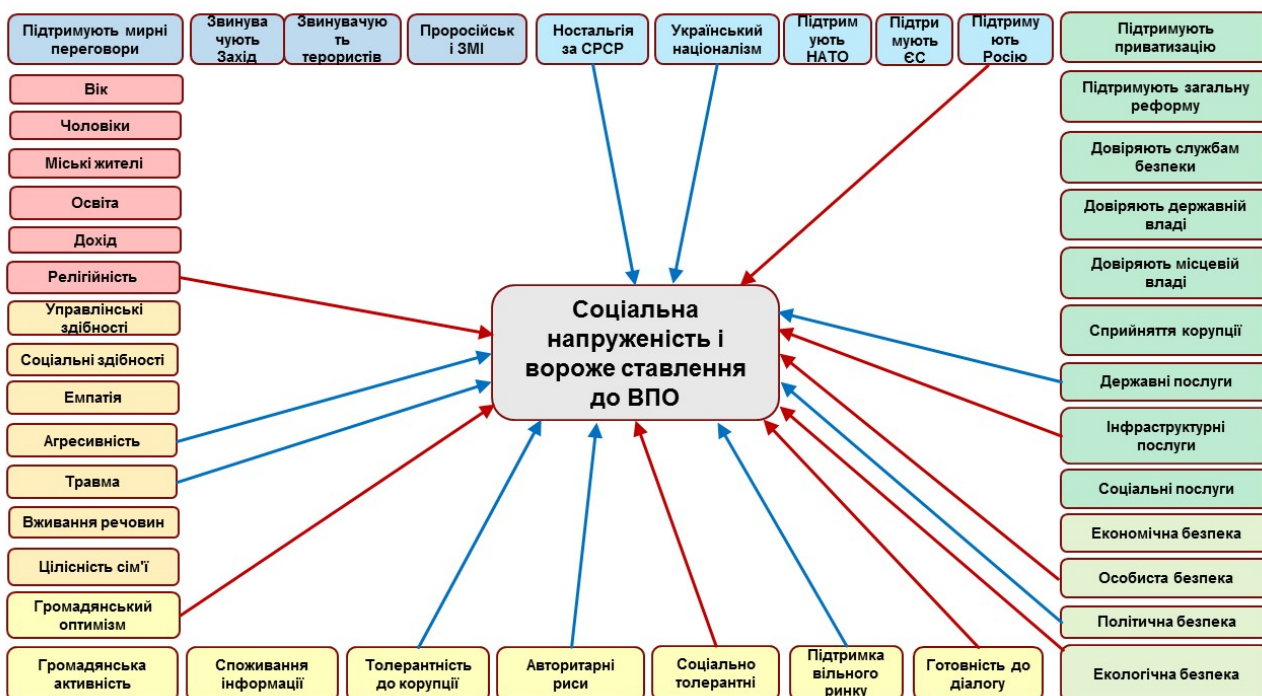
Проте через соціально-економічні проблеми, що посилюються, та триваючий конфлікт разом з потребою в гуманітарній допомозі виникає напруга на місцевому рівні. У деяких регіонах існує значна напруга та ворожість між тими, хто постійно проживає на таких територіях, та ВПО (особливо в Житомирській, Чернігівській, Київській (в містах), Одеській та Львівській областях). Загалом, вищий рівень напруги та ворожості спостерігається у регіонах, що віддалені від зони конфлікту.

Цей висновок також підтверджується респондентами з числа ВПО. Подальше дослідження щодо перспектив ВПО було проведене у 8 визначених регіонах (адміністративних областях) з найвищою концентрацією ВПО. Конкретно, ці області включають такі: Житомирська, Київська, Одеська, Дніпропетровська, Запорізька, Харківська, Донецька та Луганська. Загалом було опитано 1600 ВПО (200 ВПО із кожної області). Результати дослідження свідчать, що існують гармонійні стосунки між переміщеними особами та жителями цих областей, за винятком Одеси, де існує істотна напруга між ВПО та тими, хто довгий час проживає на цій території (3.9 балів із 10). Така напруга пов'язана з думкою, що поширена серед ВПО в Одесі, що їх цінності відрізняються від цінностей тих людей, хто довгий час проживає на цій території, що негативно впливає на інтеграцію ВПО до місцевого населення.

Які фактори призводять до соціальної напруги та ворожості до ВПО?

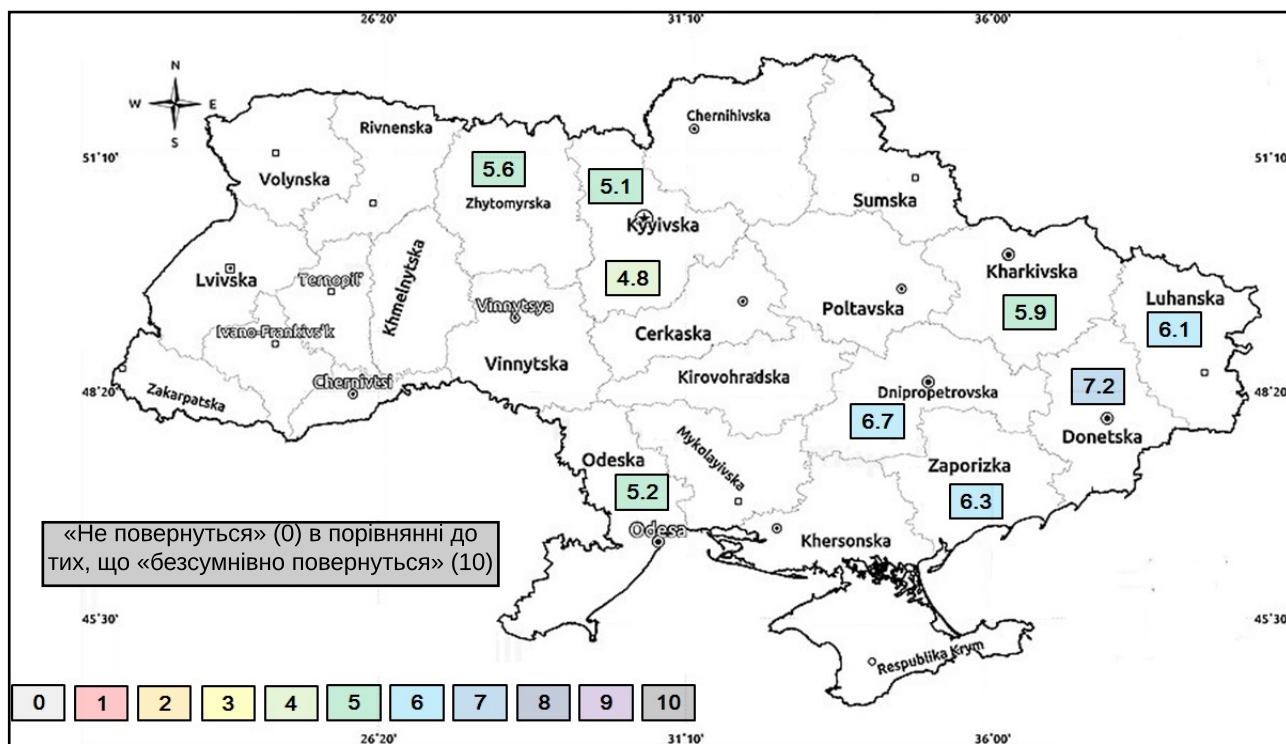

Пряма залежність (сині лінії) означає, що чим вищі бали за показником, тим вищий рівень соціальної напруги та ворожості до ВПО. Обернена залежність (червоні лінії) означає, що чим вищі бали за показником, тим нижчий рівень соціальної напруги до ВПО.

Результати застосування Індексу SCORE визначили низку факторів, що сприяють підвищеній напрузі стосовно ВПО. Вони включають занепокоєння через послуги інфраструктури, нетолерантність до відмінностей, песимізм щодо майбутнього України, імпульсивну агресію та націоналістську ідеологію, в той час як релігійність, навпаки, виявилася захисним фактором, що асоціюється зі зменшенням соціальної напруги по відношенню до ВПО.

Бажання залишитися VS. бажання повернутися

Загалом ВПО, які виїхали далі від зон конфлікту (головним чином, до західної та центральної частини України), найімовірніше залишаться в їх теперішньому місці проживання, аніж повернуться до своїх домів, навіть якщо конфлікт закінчиться, незважаючи на те, що вони відчувають більшу соціальну напругу та ворожість.

Індекс SCORE також визначив фактори, що пов'язані з бажанням залишитися в теперішньому місці проживання ТА фактори, які пов'язані з бажанням повернутися до регіону проживання перед переміщенням:

Ті, що пов'язані з бажанням залишитися	Ті, що пов'язані з бажанням повернутися
Низький рівень доходу	Жіноча стать
За приязного ставлення місцевого населення	Релігійність
Якщо інші переміщені особи вирішать залишитися	Наявність мирного договору
Якщо тут для нас будуть доступними школи та лікарні	Якщо майно буде повернуто та, за потреби, буде надано гроші на його відновлення
Ті, що страждають від посттравматичного шоку	Віра в те, що майбутнє країни буде кращим
Високий рівень соціальних навичок та громадянської участі	Слідкування за новинами політики та поточними
Орієнтація на ЄС	Проросійська орієнтація
Терпимість до корупції	Готовність застосовувати політичне насильство
Низьке відчуття особистої безпеки	Підтримка операцій української армії

Загалом кажучи, є дуже важливим для ВПО (які мають бажання залишитися) розвивати необхідні навички та здібності, які уможливили б їх остаточну інтеграцію до таких місцевих громад.

Рекомендації щодо політики:

Результати Індексу SCORE щодо ВПО свідчать, що проблеми, що перешкоджають успішній інтеграції, є більшими в регіонах, які віддалені від зони конфлікту на сході України. Це повинне дати підстави для роздумів, зважаючи на те, що більша частина міжнародної уваги щодо підтримки інтеграції ВПО зосереджена на сході. Більше того, результати Індексу SCORE демонструють, що ВПО, які переїхали до областей далі від сходу, наприклад, до Києва чи Одеси, мають більшу зацікавленість залишитися там назавжди, навіть після завершення конфлікту. Таким чином, проблема та відповідальність щодо забезпечення успішної інтеграції ВПО в областях, які знаходяться не на сході, набуває ще більшої терміновості.

Для сприяння успішній інтеграції ВПО в Одесі, Києві, та інших областях, де проблеми є очевидними, важливо вирішити питання щодо відмінності в ціннісних орієнтаціях ВПО та приймаючих громад, що лежать в основі проблеми: наприклад, протиріччя між орієнтацією одеситів на вільний ринок та вірою в більш централізовану економіку, яку часто висловлюють ВПО з Донбасу; чи контраст між про-Майданівською та антиросійською риторикою, яка превалює в Києві, та політичною невизначеністю, яку відчують ВПО зі сходу щодо того, чи повинна Україна в майбутньому бути ближчою до Європейського Союзу чи до Росії. Для протидії такій напрузі вимагається посилення діалогу між ВПО та їх приймаючими громадами для обговорення та, за можливості, подолання відмінностей у соціокультурному світогляді та ціннісних орієнтаціях. У громадах, де напруга між ВПО та місцевим населенням є особливо високою, зусиллям щодо побудови діалогу, можливо, повинні передувати навчальні семінари для сприяння розвитку соціальної толерантності, співчуття та поваги до різних точок зору.

Успішна інтеграція ВПО також вимагає розуміння структури – та задоволення потреб – ВПО, які, найбільш ймовірно, захочуть інтегруватися, радше, аніж повернутися. Такі ВПО, як правило, демонструють високий ступінь готовності до громадянського активізму, проте, також ймовірно, мають нижчий рівень доходу. Таким чином, важливим є визначення можливостей як для працевлаштування ВПО, так і для їх конструктивної участі у справах місцевих громад. Більше залучення ВПО до всіх аспектів щоденного життя громади також допоможе зменшити приховані упередження та стереотипи, які постають перед ВПО, коли вони намагаються отримати доступ до житла, охорони здоров'я, освіти та ринку праці.

Стосовно тих ВПО, які планують повернутися до свого рідного регіону після завершення конфлікту, важливим є їх залучення та надання їм платформи для висловлення своїх потреб та занепокоєння щодо мирного процесу, наприклад, з питань, що стосуються повернення майна та відшкодування шкоди, яку могло бути спричинено їх домівкам. Очікується, що такі ВПО, що повертаються, які отримували підтримку уряду України протягом останніх двох років, з часом знову ввійдуть до складу жителів територій, що не контролюються урядом, і відіграватимуть критичну роль у забезпеченні стабільності будь-яких мирних угод та довготермінової політичної орієнтації Донбасу. Таким чином, їх залучення до громадянського діалогу стосовно майбутнього Донбасу може вважатися вигідною інвестицією в забезпечення майбутньої національної згуртованості України.

Індекс SCORE в Україні: Політичні та культурні розбіжності, які давно існували, але проявилися нещодавно, були використані для розпалення конфлікту в Україні (а якоюсь мірою і спричинили його) та історії регіональних розбіжностей. Для вирішення проблем, які визначають згуртованість і напруженість громади, Проект "Українська ініціатива з підвищення впевненості", яку підтримує USAID/OTI, впровадила у партнерстві з Центром сталого миру та демократичного розвитку (Seed) та місцевим партнером, який проводить опитування, GfK Індекс соціальної згуртованості та примирення (SCORE). Проект UCBI доповнює постійні зусилля USAID спрямовані на забезпечення процвітання та стабільності в Україні, реагуючи на кризу в Східній Україні, та допомагає Уряду України залучати громадян до процесу реформ і сприяє зміцненню національної єдності. У зв'язку з цим аналіз Індексу SCORE в Україні охоплює 5 ключових сфер: нові тенденції та ідентичність, реформи державної політики та управління, громадянську активність, внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та мирний процес. Що стосується структури вибірки, на контрольованих урядом територіях України було проведено понад 7700 інтерв'ю (більше, ніж 300 інтерв'ю на область у 24 областях і місті Києві), на непідконтрольних територіях України у Донбасі було проведено 640 інтерв'ю, на непідконтрольних територіях України у Криму було проведено 300 інтерв'ю, а також було проведено 1600 інтерв'ю з ВПО. Усі інтерв'ю були особистими, крім інтерв'ю з респондентами, що проживають на непідконтрольній території у Донбасі, інтерв'ю з якими проводилися по телефону.

Про Індекс SCORE: Індекс SCORE був розроблений Центром сталого миру та демократичного розвитку (SeeD) у співпраці з Програмою розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) за фінансування USAID. Цей інструмент допомагає національним і міжнародним зацікавленим сторонам при прийнятті стратегічних рішень і є особливо придатним для постконфліктних мультиетнічних суспільств, перед якими стоять завдання миротворення та державотворення. Вивчаючи соціальну згуртованість і примирення, Індекс SCORE покликаний ідентифікувати та проаналізувати фактори, які забезпечують мир у суспільстві, з метою оцінки програм інтервенції, а також кращого інформування. До цього часу проект SCORE був тричі реалізований на Кіпрі (2013, 2014 і 2015 роки), один раз - у Боснії і Герцеговині (2013 р.), один раз - у Непалі (2014 р.); зараз проект реалізовується в Україні, Ліберії та Молдові.

Про SeeD: SeeD - це миротворчий аналітичний центр регіонального масштабу, який використовує партиципаторні дослідження для підтримки міжнародних організацій, місцевих розробників політики, зацікавлених сторін і миротворців при розробці, реалізації та моніторингу зусиль, спрямованих на забезпечення соціальної згуртованості та примирення. SeeD спеціалізується у розробці інноваційних кількісних методів соціологічних досліджень, які використовуються у миротворчому контексті, наприклад, партиципаторному опитуванні та Індексі (SCORE), які намагаються забезпечити більш глибоке розуміння соціальної динаміки, що лежить в основі конфлікту, та її трансформацію.

Про UCBI: У липні 2014 року USAID розпочала реалізацію в Україні програми підтримки історичного політичного переходу країни до демократії та подолання наслідків цієї кризи. Українська ініціатива з підвищення впевненості (UCBI) доповнює поточні зусилля USAID, спрямовані на забезпечення процвітання та стабільності в Україні. UCBI надає українським партнерам швидку, гнучку, короткотермінову допомогу для підтримки мирного демократичного переходу та згуртованості громади у Східній Україні. Поточні цілі проекту: (1) пом'якшення соціальної напруженості, спричиненої конфліктом, яка загрожує політичному переходу України, та (2) покращення доступу до інформації та інформування громадськості про проблеми, пов'язані з конфліктом, та його наслідки.

Більше інформації Ви отримаєте на он-лайн платформі SCORE: www.scoreforpeace.org

Індекс SCORE в Україні реалізовано програмою «Українська ініціатива з підвищення впевненості» (UCBI) за підтримки USAID/OTI в партнерстві з SeeD.

